

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
Factors Effecting Graduation Periods of Graduate Students, Suranaree University of Technology

ผู้วิจัย : นางจรรย์ญา สมอุดร

ปีที่พิมพ์ : 2563

แหล่งทุน : ทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (มทส.) เป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ได้รับการสถาปนาขึ้น เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2533 เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ อยู่ในกำกับของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย มีพันธกิจกิจที่สำคัญ 5 คือ 1) การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับสูงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองความต้องการของการพัฒนาประเทศ 2) วิจัยค้นคว้าเพื่อสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ และการนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในการพัฒนาประเทศ 3) ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้ประเทศไทยพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาได้มากขึ้น 4) ให้บริการวิชาการแก่ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และ 5) ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติและของท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปะ และวัฒนธรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2562) โดยมี 2 พันธกิจแรกเป็นพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

มทส. จัดระบบการศึกษาแบบไตรภาค (Trimester) ในปีการศึกษาหนึ่งมี 3 ภาคการศึกษา แต่ละภาคการศึกษามีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์ มหาวิทยาลัยได้เปิดรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 – ปัจจุบัน โดยในปีการศึกษา 2539 สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ ได้เปิดรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นสำนักวิชาแรก ในปีการศึกษา 2540, 2541, 2542, 2544 และ 2561 สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม สำนักวิชาสาธารณสุขศาสตร์ และสำนักวิชาแพทยศาสตร์ ได้เปิดรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ตามลำดับ ซึ่งนับตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 ถึงปีการศึกษา 2560 มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษารวมทั้งสิ้น 3,284 คน แยกเป็นระดับปริญญาโท 2,488 คน และระดับปริญญาเอก 796 คน (ศูนย์บริการการศึกษา มทส., 2561)

ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของ มทส. ได้มีการระบุโครงสร้างหลักสูตร และกำหนดแผนการศึกษาในหลักสูตรไว้ ดังนี้ หลักสูตรระดับปริญญาโท กำหนดระยะเวลาในโครงสร้างหลักสูตร 2 ปีการศึกษา (หรือ 6 ภาคการศึกษา) หลักสูตรระดับปริญญาเอก สำหรับผู้ที่ศึกษาต่อจากชั้นปริญญาโท กำหนดระยะเวลาในโครงสร้างหลักสูตร 3 ปีการศึกษา (หรือ 9 ภาคการศึกษา) และ หลักสูตรระดับปริญญาเอก สำหรับผู้ที่ศึกษาต่อจากชั้นปริญญาตรี กำหนดระยะเวลาในโครงสร้างหลักสูตร 5 ปีการศึกษา (หรือ 15 ภาคการศึกษา) ซึ่งตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2560 ได้ระบุระยะเวลาการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาโท ไม่เกิน 15 ภาคการศึกษา ระดับปริญญาเอก สำหรับผู้ที่ศึกษาต่อจากชั้นปริญญาโท ไม่เกิน 18 ภาคการศึกษา และระดับปริญญาเอก สำหรับผู้ที่ศึกษาต่อจากชั้นปริญญาตรี ไม่เกิน 24 ภาคการศึกษา

จากรายงานสรุปผลการสำเร็จการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มทส. (ศูนย์บริการการศึกษา มทส., 2561) พบว่าที่ผ่านมานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ ใช้เวลาในการศึกษาเกินกว่าที่หลักสูตรกำหนดหรือใช้ระยะเวลาเกือบเท่ากับระยะเวลาการศึกษาสูงสุดที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ ซึ่งจากข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2556 – 2560 พบว่านักศึกษาใช้เวลาในการสำเร็จการศึกษา ดังนี้ (1) ระดับปริญญาโท แผนการศึกษาทำวิทยานิพนธ์ รุ่นปีการศึกษา 2556 - 2560 สำเร็จการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด คิดเป็นร้อยละ 89.64, 85.07, 83.47, 82.98 และ 74.55 ตามลำดับ (2) ระดับปริญญาเอก (ศึกษาต่อจากปริญญาโท) รุ่นปีการศึกษา 2556 - 2560 สำเร็จการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00, 83.33, 89.71, 66.67 และ 93.18 ตามลำดับ และ (3) ระดับปริญญาเอก (ศึกษาต่อจากปริญญาตรี) รุ่นปีการศึกษา 2556 - 2560 สำเร็จการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด คิดเป็นร้อยละ 69.70, 83.34, 84.21, 66.66 และ 80.00 ตามลำดับ

จากสถิติการสำเร็จการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดข้างต้น ทำให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา ทั้งต่อตัวนักศึกษาและ มทส. ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และลดความสูญเปล่าทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและ มทส. ต่อไป

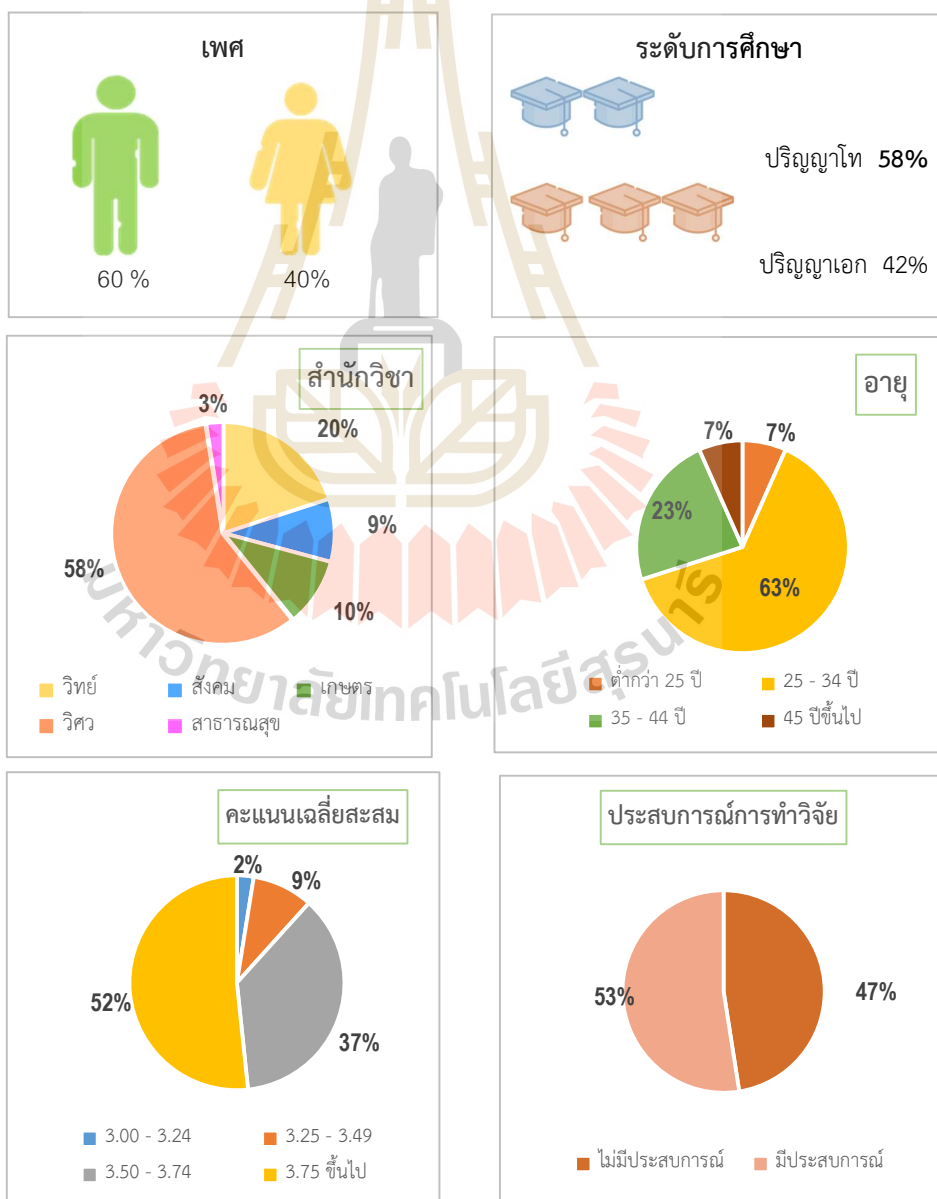
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

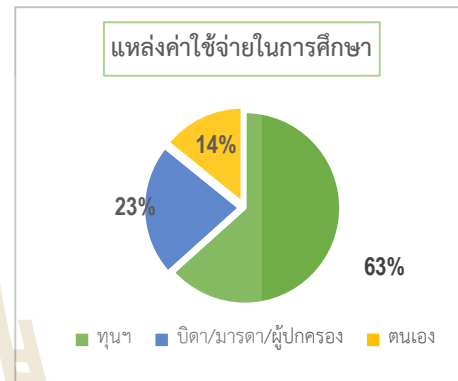
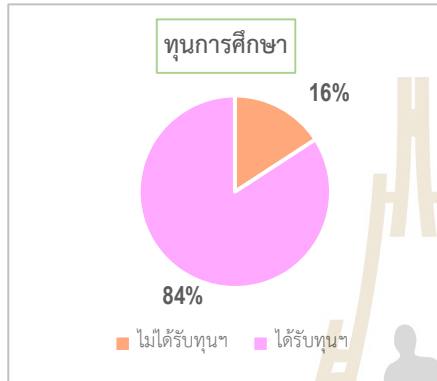
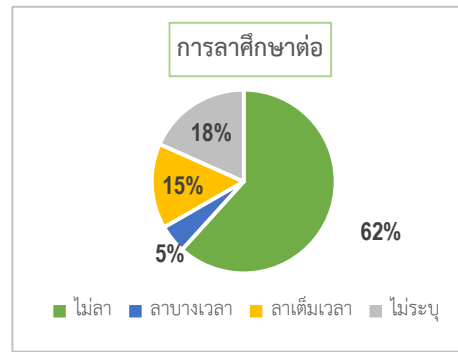
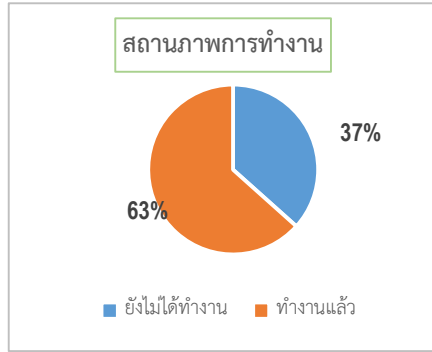
1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระยะเวลาการสำเร็จการศึกษากับปัจจัยการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สรุปผลการวิจัย

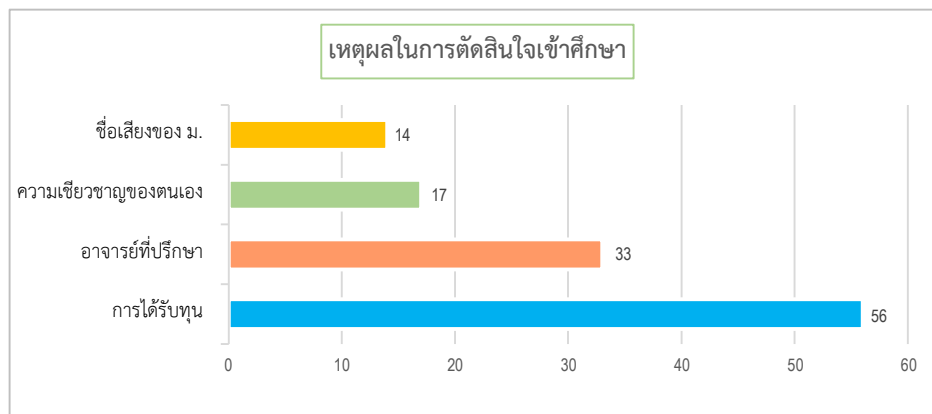
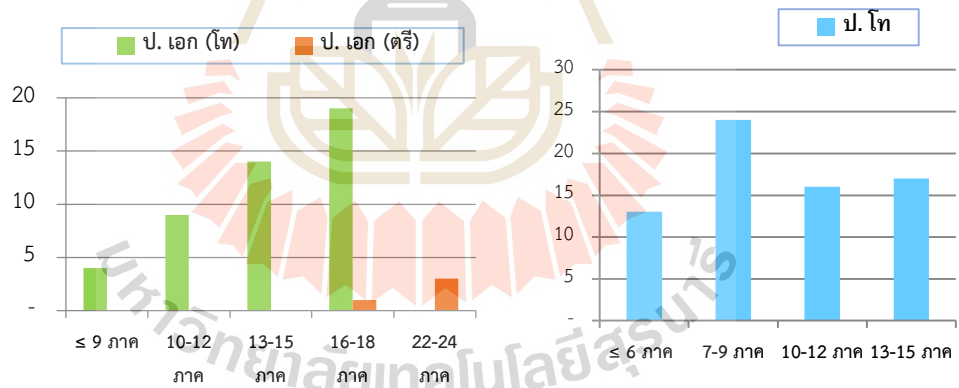
การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2561 แผนการศึกษาแบบทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระยะเวลาการศึกษา (ภาค)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ภาพรวม พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการทำวิทยานิพนธ์ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี รายด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้านการทำวิทยานิพนธ์ และด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า การมีแหล่งศึกษาค้นคว้าสืบค้นข้อมูล อย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ รูปแบบการสอนที่ครอบคลุมทั้งการบรรยาย การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง สัมมนา และฝึกปฏิบัติ การศึกษาในหลักสูตรช่วยเพิ่มความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ รายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความเหมาะสม

2) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า การสนับสนุนและให้คำแนะนำ นักศึกษาในการนำเสนอ ผลงานในที่ประชุมหรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การให้คำปรึกษาแนะนำการทำวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ความรู้ความเชี่ยวชาญในหัวข้อวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การแนะนำแหล่งทุนในการวิจัยเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาในการทำวิจัย

3) ด้านการทำวิทยานิพนธ์

พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ด้านการทำวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า การตัดสินใจเลือกหัวข้อการทำวิจัยมีระยะเวลาที่เหมาะสมกับระยะเวลาของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การตอบรับการ

ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย การส่งเล่มวิทยานิพนธ์ทันตามเวลาที่กำหนด ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัย

4) ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา

พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ด้านคุณลักษณะส่วนตัวนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ความรู้และความสามารถในการวิจัย เช่น การวางแผน/เก็บตัวอย่าง/การทำการทดลอง/การวิเคราะห์ข้อมูล/การสรุปผลการวิจัย ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีทักษะการเขียนรายงานการวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ

3. ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด และข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) หลักสูตรควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยตามสภาพสังคมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้กับสภาพปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม 2) หลักสูตรควรเพิ่มการให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัย และการวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูง 3) ควรมีรายวิชาที่หลากหลายให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจและสอดคล้องกับงานวิจัย

2) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้ดำเนินการตามแผนอย่างสม่ำเสมอ 2) การสนับสนุนให้คำปรึกษา แนะนำนักศึกษาในการนำเสนอผลงานในที่ประชุมหรือการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา 3) อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความรู้ความสามารถสูง และมีความเชี่ยวชาญ สามารถแนะนำให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาในการทำวิจัยได้

3) ด้านการทำวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ อยากรู้เรื่องการจัดการ format Thesis ทำให้เสียเวลามาก ควรมีหน่วยงานเฉพาะมารับทำ format รูปเล่ม อยากรู้ให้เจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมในการตรวจสอบเล่มวิทยานิพนธ์ให้มากกว่านี้ เสียเวลาหลายเดือนมาก ทำรูปแบบเล่มถูกต้องแล้ว เจ้าหน้าที่ที่ตรวจแล้ว สุดท้ายต้องกลับไปแก้ไขอีก ความเข้มงวดในการจัดแบบฟอร์มทำให้ใช้เวลาในการจัดทำเล่มนานเกินไป 2) ความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ มีผลต่อการทำวิจัย นักศึกษาบางรายจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์จากหน่วยงานภายนอก อยากรู้ให้มีการลดขั้นตอนการขอใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ 3) การเข้าพบอาจารย์

ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ พยายามเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาบ่อย ๆ เป็นประจำ แม้งานที่ได้รับมอบหมายยังไม่สำเร็จแต่อย่างน้อยก็ควรนำปัญหาที่พบไปปรึกษาอาจารย์เพื่อให้งานลุล่วงต่อไปได้

4) ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การบริหารจัดการเวลา เป็นสิ่งสำคัญของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่ทำงานประจำแล้วลาศึกษาต่อ ต้องวางแผนการเรียนการทำวิจัยเพื่อให้ไม่กระทบการทำงาน นอกจากนี้จะต้องมีความขยันอดทน และมีเป้าหมายในการศึกษา 2) นักศึกษาต้องมีวินัยและพัฒนาตนเองอยู่เสมอในการทำวิทยานิพนธ์ ส่วนหนึ่งของนักศึกษาที่ทำให้ใช้เวลาในการศึกษาไม่มากก็คือความมีวินัย 3) นักศึกษาควรมีทักษะพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา กับปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา กับปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้านการทำวิทยานิพนธ์ และด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

1) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่เห็นว่า การมีแหล่งค้นคว้าสืบค้นข้อมูลอย่างเพียงพอ รูปแบบการสอนที่ครอบคลุมทั้งการบรรยาย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สัมมนา และฝึกปฏิบัติ การศึกษาในหลักสูตรช่วยเพิ่มความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหา ความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการทำวิจัย และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการฝึกทักษะการค้นคว้าความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด ซึ่งสหทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ (2543) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้มีปัญหาในการทำวิจัย มหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์เครื่องมือการทำวิจัยไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา นักศึกษาขาดความคล่องตัวในการขอใช้เครื่องมือในการทำวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้องสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และนักศึกษาต้องมีทักษะการค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล มหาวิทยาลัยมีแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพียงพอ

หากแต่บางครั้งในหัวข้อเรื่องที่นักศึกษาทำวิจัยค้นหาข้อมูลได้ค่อนข้างยากประกอบกับยังไม่มีใครเคยทำวิจัยในแนวทางที่นักศึกษากำลังทำวิจัยมาก่อน ในเรื่องความพร้อมของสถานที่เครื่องมืออุปกรณ์ในการทำวิจัยส่วนใหญ่ นักศึกษาคิดว่าเพียงพอ แต่มีความติดขัดที่ขั้นตอนในการขอใช้เครื่องมือที่ไม่ได้รับความสะดวก และเวลาที่ใช้ซ่อมแซมอุปกรณ์นานมาก

2) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนใหญ่เห็นว่า การสนับสนุนและให้คำแนะนำนักศึกษาในการนำเสนอผลงานในที่ประชุมหรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ การให้คำปรึกษาแนะนำการทำวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ความรู้ความเชี่ยวชาญในหัวข้อวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในการทำวิจัยได้โดยอิสระ และการติดตามความคืบหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ทรวงธรรม อีระกุล (2546) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ มากเป็นอันดับหนึ่ง คือ คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาควรทุ่มเทเวลา เอาใจใส่ดูแล และให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตอย่างเต็มที่ ควรมีประสิทธิภาพการวิจัย และมีตำแหน่งวิชาการ ศศิตร์ สุพันธ์ (2561) พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โครงการศิลปศาสตร มหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เกิดจากคุณลักษณะส่วนตัวของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีเวลาจำกัดให้นิสิตเข้าพบเพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำ อาจารย์มีภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผลการศึกษาของ รัชนิวรรณ ตั้งภักดี (2560) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตและอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าการที่อาจารย์ที่ปรึกษาเอาใจใส่และกำกับติดตามการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตเป็นอย่างดี รองลงมา คือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้กำลังใจนิสิตในการทำวิทยานิพนธ์สม่ำเสมอ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์รับฟังความคิดเห็นของนิสิต นอกจากนี้พิกุล เอกวางกุล (2541) ได้ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ยังพบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่ค่อย มีเวลาให้คำปรึกษา และพบปะยาก เนื่องจากมีภาระงานมากทั้งด้านการสอนและงาน วิจัย เดินทางไปต่างประเทศบ่อย ทำให้นิสิตกับคณะกรรมการที่ปรึกษามีเวลาไม่ตรง กันทำให้เกิดปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์อีกด้วย ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมเป็นปัจจัยที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่าด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษา

อิสระ โดยภาพรวมปัจจัยที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ปัจจัยที่เป็นปัญหามีผลมากที่สุด คือ การให้คำปรึกษาและแนะนำการทำวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ และความรู้ความชำนาญในหัวข้อวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ชนิดา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549) ได้สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา คือ ปัญหาด้านทักษะการวิจัยและทักษะด้านภาษาส่งผลกระทบต่อ การเขียนบทความทางวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยต่อที่ประชุมทางวิชาการ โดยเฉพาะวารสารและการประชุมที่มีการตั้งคณะกรรมการ (Editorial Board หรือ Peer Review) พิจารณาผลงานที่จะตีพิมพ์/นำเสนอ โดยเฉพาะหากมหาวิทยาลัยมีข้อกำหนดให้เผยแพร่ผลงานเป็นภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ นักศึกษายังมีปัญหาในการหาแหล่งตีพิมพ์ เผยแพร่ หากมหาวิทยาลัยหรือคณะไม่มีบริการให้ความช่วยเหลือในด้านดังกล่าว จะเป็นอุปสรรคในการสำเร็จการศึกษาได้ เป็นต้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาขาดความรู้ทักษะในการเขียนบทความ การนำเสนอผลงาน ดังนั้น การสนับสนุนและให้คำแนะนำนักศึกษาในการนำเสนอผลงานในที่ประชุมหรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ จึงมีผลต่อการสำเร็จการศึกษามาก เพราะหากผลงานของนักศึกษาไม่ได้รับการตีพิมพ์ก็จะไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด นอกจากนี้การให้คำปรึกษาแนะนำในการทำวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ และการติดตามความคืบหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษาอีกด้วย

3) ด้านการทำวิทยานิพนธ์

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ด้านการทำวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่เห็นว่า การตัดสินใจเลือกหัวข้อการทำวิจัยมีระยะเวลาที่เหมาะสมกับระยะเวลาของหลักสูตร การตอบรับการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย การส่งเล่มวิทยานิพนธ์ทันตามเวลาที่กำหนด การเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์มีระยะเวลาที่เหมาะสมกับระยะเวลาของหลักสูตร ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทดลองหรือการศึกษาวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามแผนที่กำหนด เป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด สอดคล้องกับ วรรณากร พรประเสริฐ (2557) ได้วิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ตัวแปรที่ดีที่สุดในการจำแนกกลุ่มการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร คือความสามารถด้านการวิจัย การวางแผนการทำวิทยานิพนธ์ และแหล่งเอื้ออำนวยทางวิชาการ ชนิดา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549) ได้สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ไว้ดังนี้ (1) การเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่มีประเด็นปัญหาที่สนใจแน่นอน มีความสนใจหลายเรื่อง เปลี่ยนหัวข้อการวิจัยเกือบทุกครั้งที่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอหัวข้อไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา เสนอหัวข้อโดยยังไม่ได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอย่างถี่ถ้วนว่าเอกสารไม่กว้างขวาง ไม่ลึกซึ้งพอ หรือไม่ทันสมัย เสนอประเด็นปัญหาการวิจัยที่ไม่มีความสำคัญหรือไม่มีความลุ่มลึกเพียงพอ เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เป็นไปได้ยาก หรือมีขอบเขต

กว้างขวางจนอาจดำเนินการไม่เสร็จในระยะเวลาตามหลักสูตร (2) การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ นอกจากความไม่ชัดเจนของประเด็นปัญหา และระเบียบวิธีและการออกแบบวิจัยที่เสนอในโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาบางคนยังเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ไม่มีความรู้ความชำนาญเพียงพอหรือไม่มี ความถนัด ทำให้มีปัญหาในการดำเนินการวิจัย (3) การเขียนรายงานและการสอบป้องกัน วิทยานิพนธ์ นักศึกษาหลายคนยังมีปัญหาด้านภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษซึ่งเป็นทักษะ สำคัญอีกประการหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยในเชิง คุณภาพ ส่วนปัญหาที่พบมากระหว่างการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ นอกจากการเตรียมตัวไม่พร้อม และมีความวิตกกังวลเกินไปแล้ว นักศึกษาบางคนยังใช้เวลาบรรยายความสำคัญของประเด็นปัญหา การออกแบบ ระเบียบวิธีและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมากเกินไป จนแทบไม่ได้กล่าวถึงข้อค้นพบ และอภิปรายผลการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษายังขาดความลุ่มลึกในเรื่องที่จะศึกษาวิจัย หัวข้อ การวิจัยไม่ได้เกิดจากตัวนักศึกษาแต่มาจากอาจารย์ที่ปรึกษา หรือการทำวิจัยในหัวข้อที่เป็นไปได้ยาก มีขอบเขตที่กว้างทำให้ต้องใช้เวลาในการดำเนินการนาน

4) ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ส่วนใหญ่เห็นว่า การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ความรู้และความสามารถในการ วิจัย เช่น การวางแผน เก็บตัวอย่าง การทำการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ การวางแผนการเรียนระหว่างนักศึกษากับ อาจารย์ที่ปรึกษา และความมีวินัยในตนเอง เป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษา ของธิดาพร ประทุมวี (2553) พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ได้แก่ ความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา และการ บริหารจัดการตนเองของนักศึกษา ศศธิร สุพันธ์ (2561) พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการทำ วิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โครงการศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ (ภาค พิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เกิดจากคุณลักษณะของนิสิต คือ นิสิตขาดการวางแผนการเรียน การจัดทำตารางเวลา และขาดความรับผิดชอบในการไปพบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำปรึกษา แนะนำและตรวจงานอย่างต่อเนื่อง นิสิตไม่ทำงานตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำ อรุณศรี พุ่มนวล (2552) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เป็นปัจจัยส่วนบุคคลด้านผู้เรียน เช่น ปัญหาการดำเนินงานไม่ เป็นไปตามแผน การจัดสรรเวลาในการดำเนินงาน ขาดทักษะในการพิมพ์เอกสาร พิภูล เอกวางกูร (2541) พบว่า ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือ เรียนโดยไม่ได้หาประเด็นปัญหาและเขียนโครงการ วิทยานิพนธ์พร้อมไปด้วย ไม่สามารถควบคุมตนเองให้ทำตามแผนที่วางไว้ เครียดและวิตกกังวลสูงใน การทำงาน ไม่มีเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ขาดทักษะการเขียนความสำคัญของปัญหา ต้องแก้ไข หลายครั้งและต้องรอให้เรียนรายวิชาต่าง ๆ ที่หลักสูตรกำหนดจบก่อนจึงจะเขียนได้ ใช้เวลาหา ประเด็นปัญหานาน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2539, อ้างถึงใน ญัฐพงษ์ จันทร์ก้อน, 2546) กล่าวถึง การ

วางแผนการเรียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักศึกษา นักศึกษาจำเป็นต้องมีการวางแผนการเรียนของตนเอง การวางแผนการเรียนมีทั้งการวางแผนระยะยาวตลอดหลักสูตรเพื่อให้เรียนได้ครบตามหลักสูตร และการวางแผนในแต่ละภาคเรียน การจัดตารางเรียนก็เป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนการเรียน เนื่องจากนักศึกษาที่เรียนดีจะรู้จักการจัดตารางเวลาอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถปฏิบัติตามตารางเวลาได้ ซึ่งจะทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา และยังคงกล่าวถึง ความมีวินัยในตัวเองของนักศึกษาด้วยว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้ แม้จะมีอุปสรรค บุคคลที่มีวินัยในตนเองจะช่วยให้การทำงานหรือการเรียนประสบผลสำเร็จ ฌีรณูช จงอารี (2543) พบว่า องค์ประกอบที่ทำให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและสำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่าที่หลักสูตรกำหนด ได้แก่ การปฏิบัติตัวของนักศึกษา และปัญหา คือ นักศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานประจำมาก ไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้า ขาดการวางแผนการเรียน บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2545, อ้างถึงใน กัญญาวิรุ ปัทมดิลก และคณะ, 2551) ได้สรุปสภาพปัญหาเกี่ยวกับด้านนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือที่ไม่สำเร็จการศึกษาในเวลาที่กำหนด ได้แก่ นักศึกษามีภาระงานมาก ไม่ทุ่มเทเวลา ขาดความกระตือรือร้นในการค้นคว้าวิจัย ขาดทักษะในการเขียนวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดทักษะภาษาอังกฤษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีภาระงานประจำทำให้ไม่มีเวลาในการศึกษาอย่างเต็มที่ ขาดความต่อเนื่องในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อพบปัญหาก็กปล่อยทิ้งไว้ไม่ได้รับคำแนะนำเพื่อแก้ไข นานไปก็ขาดความกระตือรือร้น จนกระทั่งใกล้จะครบระยะเวลาการศึกษาจึงมาเร่งมือในการทำวิทยานิพนธ์ และโดยเฉพาะนักศึกษาที่ขาดทักษะในการเขียน และขาดทักษะด้านภาษาด้วยแล้วก็เป็นปัญหาอย่างยิ่งในการที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสมบูรณ์

2. ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด และข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) หลักสูตรควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยตามสภาพสังคมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้กับสภาพปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม 2) หลักสูตรควรเพิ่มการให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัย และการวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูง 3) ควรมีรายวิชาที่หลากหลายให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจและสอดคล้องกับงานวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเทศไทยกำลังก้าวสู่ยุค 4.0 เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เป็นรูปแบบที่มีการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ ปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้น การจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นอกจากนี้ นักศึกษายังพบปัญหาเกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัยและการวิเคราะห์ทางสถิติ เนื่องจากไม่มีพื้นฐาน จึงควรเพิ่มรายวิชาที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจและสอดคล้องกับงานวิจัยในหลักสูตร

2) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้ดำเนินการตามแผนอย่างสม่ำเสมอ 2) การสนับสนุนให้คำปรึกษา แนะนำนักศึกษา ในการนำเสนอผลงานในที่ประชุมหรือการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา 3) อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความรู้ความสามารถสูง และมีความเชี่ยวชาญ สามารถแนะนำให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาในการทำวิจัยได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ การให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาและวิจัยรวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่นักศึกษาดำเนินการ ศึกษาและวิจัย ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงภาษา ประเมินความคืบหน้าของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาและรายงานผลการ ประเมินต่อหัวหน้าสาขาวิชา เป็นต้น ซึ่งหากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวโดย สมบูรณ์แล้ว จะช่วยให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี

3) ด้านการทำวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การทำรูปเล่ม วิทยานิพนธ์ อยากรีดเรื่องการจัดกร format Thesis ทำให้เสียเวลามาก ควรมีหน่วยงานเฉพาะ มารับทำ format รูปเล่ม อยากรีดเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมในการตรวจสอบเล่มวิทยานิพนธ์ให้มากกว่า นี้ เสียเวลาหลายเดือนมาก ทำรูปแบบเล่มถูกต้องแล้ว เจ้าหน้าที่ที่ตรวจแล้ว สุดท้ายต้องกลับไปแก้ไข อีก ความเข้มงวดในการจัดแบบฟอร์มทำให้ใช้เวลาในการจัดทำเล่มนานเกินไป 2) ความพร้อมของ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ มีผลต่อการทำวิจัย นักศึกษาบางรายจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์จากหน่วยงาน ภายนอก อยากรีดให้มีการลดขั้นตอนการขอใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ 3) การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ พยายามเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาบ่อย ๆ เป็นประจำ แม้งานที่ได้รับมอบหมาย ยังไม่สำเร็จแต่อย่างน้อยก็ควรนำปัญหาที่พบไปปรึกษาอาจารย์เพื่อให้ทำงานคล่องต่อไปได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องใช้เวลาในการจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์นานเกินไป เจ้าหน้าที่ที่ตรวจแล้วต้อง กลับมาแก้ไขทำให้เสียเวลา การขอใช้เครื่องมืออุปกรณ์การวิจัยของมหาวิทยาลัยมีขั้นตอนมาก และ การที่นักศึกษาจะสามารถทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จคล่องไปได้นั้นอาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนสำคัญมาก การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สม่ำเสมอ มีการรายงานความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จไปด้วยดี

4) ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การบริหารจัดการเวลา เป็นสิ่งสำคัญของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่ทำงานประจำแล้วลาศึกษาต่อ ต้องวางแผนการเรียนการทำวิจัยเพื่อให้ไม่กระทบการทำงาน นอกจากนี้จะต้องมีความขยันอดทน และมีเป้าหมาย 2) นักศึกษาต้องมีวินัยและพัฒนาตนเองอยู่เสมอในการทำวิทยานิพนธ์ ส่วนหนึ่งของนักศึกษาที่ทำให้ใช้เวลาในการศึกษาไม่มากก็คือความมีวินัย 3) นักศึกษาควรมีทักษะพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ เพราะภาษามีความสำคัญมากต่อการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา ในการสืบค้นข้อมูล รวมถึงการเขียนรายงานการวิจัย ตีพิมพ์บทความต่าง ๆ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัญหาหนึ่งที่เกิดจากตัวนักศึกษาคือ เรื่องของเวลา เวลาที่ใช้ในการศึกษาไม่เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า จะนำมาซึ่งความล้มเหลวในการเรียน และสำหรับผู้ที่ลาศึกษาต่อด้วยแล้ว เรื่องของภาระงานประจำ ที่ยังต้องปฏิบัติอย่างเต็มที่ ย่อมส่งผลต่อเวลาในการศึกษาและการทำงานวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ความมีวินัย การมีเป้าหมายในการศึกษา การพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะทักษะพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการสำเร็จการศึกษากับปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการสำเร็จการศึกษากับปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา พบว่า ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์กับปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า โดยส่วนใหญ่ของนักศึกษาจะใช้เวลาในการศึกษาเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดของหลักสูตร อันเนื่องมาจาก ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ เช่น การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ไม่เป็นไปตามกรอบเวลา การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ไม่แล้วเสร็จตามกำหนด การไม่ได้ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาตามที่นัดหมายเนื่องจาก นักศึกษามีภาระงานประจำ หรือในนักศึกษาบางรายอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีเวลาในการติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ไม่เป็นไปตามแผน นักศึกษาที่ทำงานประจำแล้วคิดว่า เป้าหมายของตน คือ การเรียนให้จบ ระยะเวลาการศึกษาไม่ใช่ปัญหา เพราะระยะเวลาที่นักศึกษาใช้ในการศึกษา ได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์จากอาจารย์ที่ปรึกษารวมถึงการมี connection ในระหว่างเรียนและในอนาคตด้วย นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาส่วนหนึ่งทำงานวิจัยเรียบร้อยแล้วแต่มีความติดขัดในเรื่องของการทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ การตีพิมพ์วิทยานิพนธ์ ทำให้ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ควรปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ให้ความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัย การวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูง และการเขียนบทความทางวิชาการ การใช้ภาษาในการเขียนได้อย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ สามารถตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการได้

2) มหาวิทยาลัยควรมีมาตรการกระตุ้น/เร่งรัดให้มีการตีพิมพ์ผลงานวิจัยให้เร็วที่สุดในกรณีที่นักศึกษาทำการสอบวิทยานิพนธ์โดยยังไม่ตีพิมพ์ผลงานวิจัย หรือยังมีผลงานวิจัยไม่ครบตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด และควรมีระบบการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา กรณีที่นักศึกษามีปัญหาในเรื่องการเรียน การทำวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้สถิติในการวิจัย การตีพิมพ์ผลงาน หรือปัญหาส่วนตัวที่ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้

3) ด้านการทำวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยโดยหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบเล่มวิทยานิพนธ์ ควรมีการเผยแพร่คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์ รวมถึงขั้นตอนและแนวปฏิบัติในการจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วกัน หน่วยงานหรือผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบเล่มวิทยานิพนธ์จะต้องมีความชัดเจนในเรื่องของรูปแบบวิทยานิพนธ์และระยะเวลาในการดำเนินการ รวมทั้งการลดความเข้มงวดในการจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ ในสิ่งที่ไม่จำเป็น เช่น การเว้นระยะขอบกระดาษที่คลาดเคลื่อนเพียงเล็กน้อย ทำให้ต้องเสียเวลาแก้ไขสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ หลายรอบ โดยเฉพาะหน้าอนุมัติ ที่ต้องลงลายมือชื่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

4) ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา นักศึกษาควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีความพร้อมทางวิชาการ และมีทักษะพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาและการนำเสนอผลงาน

2) ควรเพิ่มการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ตลอดจนการศึกษาความสัมพันธ์ของจำนวนชั่วโมงที่นักศึกษาใช้ในการพบอาจารย์ที่ปรึกษาว่ามีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาหรือไม่

3) ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาเพิ่มเติม เช่น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของนักศึกษา ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้านความคาดหวังในการสำเร็จการศึกษา เป็นต้น